

Landbouw effect rapport

Uitbreiding Agriport A7, deelgebied B

Versie: Eindconcept
Datum: 25/01/2017

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	<i>Aanleiding.....</i>	<i>2</i>
1.2	<i>Doel en opzet effectbeoordeling.....</i>	<i>2</i>
1.3	<i>Leeswijzer</i>	<i>3</i>
2	Landbouwstructuur en beleidskader	4
3	Huidige situatie en autonome ontwikkeling studiegebied	8
4	Voorgenomen activiteit.....	12
5	Landbouwkundige effecten	14
5.1	<i>Toelichting beoordelingswijze</i>	<i>14</i>
5.2	<i>Onttrekken landbouwgronden</i>	<i>15</i>
5.3	<i>Invloed betrokken landbouwbedrijven</i>	<i>16</i>
5.4	<i>Verandering verkeerssituatie voor bestaande landbouw</i>	<i>17</i>
5.5	<i>Beïnvloeding watersystemen.....</i>	<i>18</i>
5.6	<i>Beïnvloeding ontwikkelingsruimte voor bestaande landbouw.....</i>	<i>20</i>
6	Conclusies en aanbevelingen.....	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het plan is de werklocatie Agriport A7 te Middenmeer (gemeente Hollands Kroon) uit te breiden voor de vestiging van grotere datacenters, met de daarbij behorende voorzieningen. Op het bestaande bedrijventerrein Venster-West kunnen datacenters zich al vestigen. Op dit terrein is circa 10 ha ruimte hiervoor nog beschikbaar. Om ook een groter datacenter (van 40 ha of groter) in te passen kan het bestaande bedrijventerrein worden uitgebreid. De gemeente Hollands Kroon heeft in de 'Omgevingsvisie Hollands Kroon' hiervoor de uitbreidingsrichting aangegeven. Gefaseerd kan een strook ten noorden van het bestaande bedrijventerrein Venster West, tussen de Cultuurweg en de rijksweg A7, hiervoor worden ontwikkeld. De uitbreidingslocatie omvat 3 percelen van elk circa 50 ha die momenteel in hoofdzaak bestemd en in gebruik zijn voor agrarische activiteiten.

In overeenstemming met artikel 27 van de 'Provinciale Ruimtelijke Verordening' dient een bestemmingsplan, waarvan het plangebied is gelegen in een gebied voor gecombineerde of grootschalige landbouw, vergezeld te gaan van een landbouweffectrapportage, indien er bij het bestemmingsplan sprake is van een m.e.r.-plichtige activiteit, of andere ingrepen die een aanzienlijk effect kunnen hebben op gronden met een agrarische bestemming, en wanneer het bestemmingsplan een vermindering van het areaal landbouwgrond tot gevolg heeft van minimaal 100 (of 20¹) ha.

Het uitbreidingsgebied ligt in een gebied dat is aangewezen voor grootschalige landbouw. Het voornemen is het gebied gefaseerd te ontwikkelen voor datacenters. Gegeven o.a. de concrete interesse hiervoor is uitbreidingsruimte voor deze functie vereist. De locatie Agriport is door de regio aangewezen als vestigingslocatie voor grotere datacenters. Aangrenzend aan het bestaande bedrijventerrein Venster-West, waar de vestiging van datacenters al mogelijk is, is uitbreidingsruimte aangewezen in de 'Omgevingsvisie Hollands Kroon' zodat grotere datacenters hier kunnen worden geplaatst. Hiervoor zal een bestemmingsplan worden opgesteld.

Gegeven de huidige wetgeving zal het plan m.e.r. plichtig zijn en kunnen resulteren in de onttrekking van meer dan 20 c.q. 100 ha landbouwgrond en om deze redenen zijn mogelijke effecten op de landbouwkundige structuur in dit rapport beschreven en beoordeeld.

1.2 Doel en opzet effectbeoordeling

Het doel van het landbouweffectrapport (hierna LER) is de betrokkenen in staat te stellen om de belangen van de agrarische sector volwaardig te betrekken bij het besluitvormingsproces over het bestemmingsplan. In het LER worden daarom de effecten voor de land- en (glas)tuinbouw (hierna landbouw) beschreven en beoordeeld.

In 2005 is voor de eerste fase van de ontwikkeling van de werklocatie Agriport A7 een LER opgesteld². Dit LER is tot stand gekomen in samenwerking met het lokale agrarische

¹ In januari 2018 is een wijziging van de PRV terinzage gelegd waarin de drempelwaarde van 100 ha wordt gewijzigd naar 20 ha. In deze LER is ook deze lagere drempel waarde betrokken.

² "LER ten behoeve van Agriport A7. Onderzoek naar de effecten van de ontwikkeling van Agriport A7 op de landbouwsector", Grontmij Nederland BV, 24 juni 2005

bedrijfsleven en LTO Noord. In latere jaren is er geen aanleiding gezien, na afstemming met LTO, deze LER aan te vullen bij verdere uitbreiding van de werklocatie. Ook voor het plan het bestaande bedrijventerrein Venster-West uit te breiden, is met LTO Noord overlegd of een LER moet worden opgesteld en welke aspecten daarvoor relevant zouden zijn. Door LTO Noord, afdeling Hollands Kroon, is aangegeven dat de beschrijving van de landbouwstructuur uit het LER uit 2005 inmiddels deels achterhaald is. LTO heeft gevraagd een actuele beschrijving te geven van de sector en landbouwstructuur en op deze basis te beoordelen wat effecten zijn voor de landbouw zoals het areaalverlies en effecten voor de direct betrokken agrariërs en afwikkeling van het landbouwverkeer. Deze aspecten zijn uitgewerkt in deze LER.

De LER is opgesteld in opdracht van initiatiefnemer voor het plan Agriport A7 BV. Voor de opzet van het LER is aangesloten bij de gebruikelijke opzet voor een landbouw effect rapport in de provincie Noord-Holland. Naast de LER zijn voor het bestemmingsplan diverse thematische onderzoeken uitgevoerd. Met deze onderzoeken worden milieu- en omgevingseffecten in beeld gebracht. De uitkomsten worden gebruikt voor onderbouwing van het bestemmingsplan. Voor thema's zoals water en hinderaspecten zijn de uitkomsten tevens gebruikt om effecten voor de landbouw te beschrijven.

Tenslotte, in kader van vooroverleg wordt een concept ontwerp bestemmingsplan en deze LER voorgelegd aan de reguliere overlegpartners, waaronder provincie Noord-Holland en LTO-Noord. Eventuele reacties uit het vooroverleg worden door gemeente betrokken bij het opstellen van het in procedure te brengen bestemmingsplan.

1.3 Leeswijzer

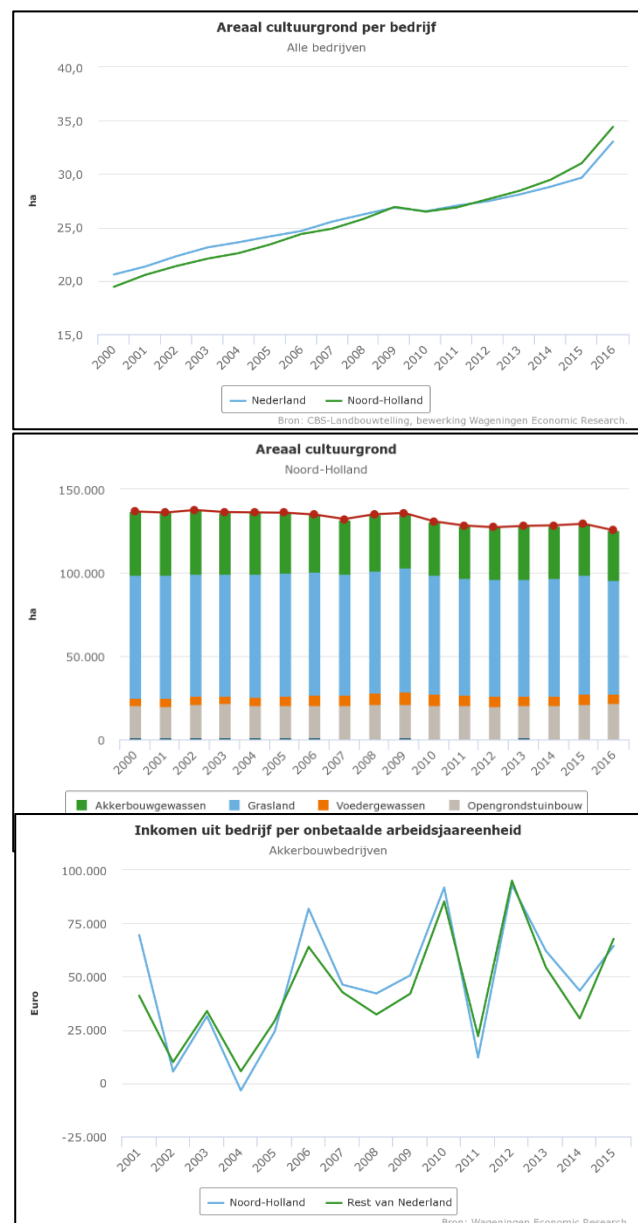
Na dit inleidend hoofdstuk worden de actuele landbouwstructuur in de regio en het beleidskader beschreven. Hierna volgt een samenvatting van het huidige landbouwkundig grondgebruik (en de autonome ontwikkeling daarvan) in en om het uitbreidingsgebied. Vervolgens is in hoofdstuk 4 het plan kort toegelicht en zijn effecten voor de landbouw in hoofdstuk 5 beschreven en beoordeeld. Er worden zowel positieve als negatieve effecten in beeld gebracht. In het afsluitende hoofdstuk zijn de belangrijkste conclusies en een aantal aanbevelingen samengevat.

2 Landbouwstructuur en beleidskader

Bij het opstellen van de eerste LER voor de werklocatie Agriport A7 in 2005 hadden veel landbouwbedrijven moeilijke jaren achter de rug. De bedrijfsresultaten in een belangrijke sector als de akkerbouw waren niet positief en de toekomst was voor veel bedrijven, mede gegeven de onzekerheid over rendement en bedrijfsopvolging, ongewis. Dit was mede aanleiding voor provincie Noord-Holland en voormalige gemeente Wieringermeer om impulsen te benoemen voor versterking van de lokale economie en ruimte te bieden voor ontwikkelingen in de Wieringermeer. Een van de schakels voor versterking van de lokale en regionale structuur was de ontwikkeling van de werklocatie Agriport A7.

In 2017 is het beeld van de landbouwsector wat veranderd³. Aspecten die niet zijn veranderd zijn o.a. het doorgaan van de schaalvergroting in de landbouwsectoren en de gemiddelde leeftijd van de agrariërs. Nog steeds is een aanzienlijk deel van de agrariërs op leeftijd, maar er zijn inmiddels wel meer jongen kandidaten voor de bedrijfsopvolging.. De akkerbouw en melkveehouderij leggen nog steeds het grootste beslag op het beschikbare landbouwareaal, maar het totale areaal is minder afgenomen (voor woningbouw, natuur, bedrijventerrein e.d.) dan in 2005 was verwacht.

Maar, er is in de afgelopen jaren weer geld verdiend in belangrijke landbouwsectoren in Noord-Holland Noord. En er is een jonge groep agrariërs die enthousiast is om in te stappen, waarbij nadrukkelijker breder gekeken wordt naar kansen in de ruimere regio. Het opgaan van de gemeente Wieringermeer in de gemeente Hollands Kroon, de bedrijfsresultaten en o.a. de Greenport Noord-Holland Noord hebben het perspectief veranderd. Men is trots dat de agrarische sector in al zijn facetten aanwezig is in Hollands Kroon c.q. de regio Noord-Holland Noord: akkerbouw, veehouderij (intensief en extensief), glastuinbouw, bloembollen, snijbloemen

³ Zie o.a. www.agrimatie.nl

met in al deze takken de verschillen in gewassen en dieren⁴. Belangrijke sector voor de regio blijft de akkerbouw, waaronder de open grond groenteteelt en de bollen. De melkveehouderij is vooral belangrijk in de delen van Noord-Holland met grasland. De grootschalige glastuinbouw op de locatie Agriport heeft ook de beoogde impuls gegeven aan verdere ontwikkeling van 'Het Grootslag' en beiden zijn inmiddels belangrijke onderdelen van de Greenport Noord-Holland Noord. De verbreding in de landbouw is wel toegenomen in de afgelopen 15 jaar. Steeds meer bedrijven combineren ook de landbouw met nevenactiviteiten. En de verscheidenheid aan nevenactiviteiten neemt toe. Maar de baten uit deze nevenactiviteiten dragen nog niet in belangrijke mate bij aan de bedrijfsresultaten.

Als we in 2017 dan weer vooruitkijken is in belangrijke mate het beleid richtinggevend voor de sector. De inkomensondersteuning voor de landbouwsector wordt meer voorwaardelijk en gekoppeld aan prestaties op het gebied van o.a. innovatie, duurzaamheid, voedselzekerheid en voedselveiligheid. De grondprijs stond in de jaren 2001-2004, vlak voor de eerste LER in 2005 onder druk. Deze is sindsdien blijven stijgen o.a. door de toenemende internationale vraag naar grondstoffen, maar ook door nieuwe intreders op de grondmarkt, lage rentestand en beleid. Naar verwachting zullen het Europese en rijksbeleid in de komende jaren in grote mate bepalend blijven voor de grondprijsontwikkeling (als dit wel/niet grondgebondenheid vraagt)⁵.

De **Structuurvisie Noord-Holland 2040** schetst de visie van de provincie Noord-Holland⁶ op de ruimtelijke ordening in de provincie op lange termijn. De landbouw heeft circa 70 procent van de grondoppervlakte van de provincie in beheer. De landbouw levert een belangrijke bijdrage aan de economie en vervult een cruciale rol als beheerder van het landschap. Doel is in Noord-Holland een vitale en duurzame agrarische sector te behouden. Uitgangspunt daarbij zijn sterk internationaal georiënteerde sectoren als de glastuinbouw, bollenteelt, de zaadteeltsector en pootgoedsector met een gezond bedrijfseconomisch perspectief en behoud van een internationale concurrentiepositie. De kop van Noord-Holland is in de provinciale structuurvisie aangewezen als gebied voor grootschalige landbouw met Agriport A7 als onderdeel van de Greenport Noord-Holland Noord. In de zone voor grootschalige landbouw is ruimte voor schaalvergroting, structuurverbetering en (mondiaal) concurrerende productielandbouw, de bijbehorende be- en verwerking, handel en distributie en het uitplaatsen van groeiende bedrijven uit stedelijk of kwetsbaar gebied. Binnen de Greenport Noord-Holland Noord is Agriport A7 o.a. aangewezen met bedrijventerrein voor agro logistieke functies en als concentratiegebied voor glastuinbouw. In **Koers NH 2050**, aanzet voor de nieuwe **Omgevingsvisie NH 2050**, staat dat het doel is het welvaart- en welzijnsniveau ook voor de toekomst veilig te stellen en dat daarvoor een goede balans nodig is tussen economische groei en leefbaarheid. Richting 2050 is de ambitie transitie binnen thema's als energievoorziening, economische duurzame (natuurinclusieve of natuurintensieve) landbouw, gezondheid, (water)veiligheid en natuur/biodiversiteit integraal worden betrokken bij economische ontwikkelingen.

Door de provincie Noord-Holland en de voormalige gemeente Wieringermeer zijn in een studie⁷, afgerond in 2002, de kansen en bedreigingen voor bestaande en nieuwe

⁴ Zie o.a. <http://www.agrarischehoofdstad.nl>

⁵ Zie 'Rabobank Cijfers en Trends. Thema update: Grondmarkt', juni 2016 op www.rabobank.com maar ook het Programma Aanpak Stikstof (PAS)

⁶ Deze informatie is geraadpleegd op de websites van de genoemde bestuursorganen en aldaar voor een ieder in te zien.

⁷ 'Wieringermeer, de ontbrekende schakel?', gemeente Wieringermeer 2002

ontwikkelingen in kaart gebracht. In de studie werden ontbrekende schakels benoemd, vereist voor de gelijktijdige versterking van de lokale en regionale economie en de leefbaarheid van Noordwest-Holland. Er werd een streefbeeld beschreven voor het jaar 2020. In 2017 kan worden vastgesteld dat een aantal schakels benoemd in deze studie (nog) niet is gematerialiseerd. Een van de positieve uitzonderingen hierop is de 'ontbrekende schakel' de werklocatie Agriport A7. Nadat in 2004 provincie Noord-Holland in haar streekplan⁸ ruimte had opgenomen voor de ontwikkeling van een agribusiness en logistiek cluster in de zuidoosthoek van de Wieringermeer, is de ontwikkeling van de locatie voortvarend doorlopen. De ontwikkeling van het agro logistieke cluster is een versterking voor de regionale economie en landbouw.

Noord-Holland Noord heeft eveneens een uitstekende uitgangspositie voor de ontwikkeling van een duurzaam energiecluster, waarin zowel onderzoek, onderwijs en ondernemerschap samengaan. Het grootschalig landbouwareaal wordt o.a. gecombineerd met grootschalige duurzame windenergieproductie. In de Wieringermeer is de oorspronkelijk industrieel opgezette landbouwstructuur gecombineerd met een grootschalig windpark.

In de **Agenda landbouw en visserij 2012-2015** heeft provincie Noord-Holland aanvullend als speerpunt gesteld om zich in te spannen voor een innovatieve en dynamische ruimtelijk-economische ontwikkeling van de land- en tuinbouw met cross-overs naar andere beleidsterreinen. Provincie, regio en gemeente stimuleert de vorming van clusters waarop Noord-Holland Noord zich kan onderscheiden en aan topsectoren zoals de agri&food, tuinbouw en hightech een goede vestigingsplaats kan worden geboden. In het '**Regionale Convenant Werklocatie Kop van Noord-Holland**' is Agriport daarbij aangewezen als de locatie die zich kwalitatief ook heeft bewezen voor de vestiging van grotere datacenters en daarvoor passende ruimte zal voorzien. De naar verwachting toenemende schaarsten, in combinatie met ontwikkelingen op het gebied van milieu, kwaliteit, kosten en duurzaamheid, zal betekenen dat clusters in toenemende mate zelfvoorzienend moeten worden op het gebied van o.a. energie, meststoffen en water. De toenemende schaarsten zijn ook een kans voor o.a. de topsectoren agri&food en tuinbouw voor intensivering van cross-overs met andere topsectoren zoals o.a. Logistiek en Handel, Chemie en Life Sciences⁹.

⁸ 'Omgevingsbeeld Noord-Holland Noord', Provincie Noord-Holland, oktober 2004

⁹ 'Beleidsbrief tuinbouw' Ministerie van Economische Zaken, 21 oktober 2013

Gemeente Wieringermeer is in per 1 januari 2012 opgegaan in gemeente Hollands Kroon. Gemeente Hollands Kroon heeft de meeste landbouwbedrijven en het grootste agrarische grondgebruik in de provincie Noord-Holland¹⁰. Vrijwel alle landbouwsectoren zijn in Hollands Kroon te vinden. Dit vanwege de uitstekende fysieke condities (de bodemgeschiktheid, de grootschalige verkaveling/ruimte, het licht/klimaat en de bereikbaarheid) en de aanwezigheid van de verschillende ketenpartners (opslag, verpakking, vervoer, distributie, et cetera.). In de **Omgevingsvisie Hollands Kroon**¹¹ beschrijft gemeente dat Hollands Kroon de ideale plek is voor nieuwe agrarische initiatieven en ontwikkelingen (bijvoorbeeld ketenintegratie). De gemeente biedt daarnaast ruimte voor dwarsrelaties die de concurrentiekracht van de landbouwsector verbeteren en passen in de veelzijdige agri-regio Greenport Noord-Holland Noord. Hiermee sluit de gemeente ook aan op de speerpunten genoemd in de provinciale agenda voor de landbouw en de ruimtelijk economische visie op de Greenport Noord-Holland Noord¹². Een voorbeeld hiervan is een ruimtelijke ordening in de vorm van combinatiegebieden met bijvoorbeeld datacenters nabij de grootschalige glastuinbouw en een windpark. De decentrale energievoorziening van de kassen en windturbines leveren energie voor de datacenters die op hun beurt weer restwarmte kunnen leveren voor verwarming van de kassen. Deze innovatie resulteert in kansen voor verduurzaming en verbetering van de concurrentiekracht voor deze activiteiten. En, het delen van de daarvoor vereiste slimme infrastructuur heeft voordelen, zodat de maatschappelijke lasten hiervoor worden beperkt. Om te voorzien in ruimte voor grotere datacenters op de werklocatie Agriport is in kader vande gemeentelijke Omgevingsvisie Hollands Kroon uitbreidingsruimte beoordeeld en als conclusie uitbreidingsruimte aangewezen ten noorden van het bestaande bedrijventerrein Venster-West in casu het gebied waarvoor deze LER is opgesteld.

¹⁰ een kwart van de 126.000 ha landbouwgrond in de provincie NH ligt in Hollands Kroon

¹¹ Zie omgevingsvisie.hollandskroon.nl

¹² Greenport Noord-Holland Noord 2050. 9 agrariërswijsheden voor een duurzaam agribusiness-landschap, Urhahn/WER e.a., mei 2017

3 Huidige situatie en autonome ontwikkeling studiegebied

In dit hoofdstuk wordt de referentiesituatie beschreven voor afwegen van landbouwkundige effecten ten gevolge van het plan. De referentiesituatie is de huidige situatie plus de voorzienbare autonome ontwikkelingen. Het studiegebied dat is beschouwd omvat het bestaande bedrijventerrein Venster West, het uitbreidingsgebied langs de Cultuurweg en de directe omgeving daarvan. Het gebied is aangegeven in onderstaande figuur.

Figuur 1. Licht blauw: Glastuinbouwgebied van Agriport boven de Westfriesche vaart ten oosten van de rijksweg A7. Licht paars: Het bestaande bedrijventerrein Venster-West (VW) ten westen van de rijksweg A7. Indicatief zijn 3 stappen aangegeven voor uitbreiding van het terrein Venster-West (B1 t/m B3). Dit uitbreidingsgebied was in eerdere plannen onderdeel van de uitbreidingslocatie 'Agriport 2' (zwarte stippellijn) en aangeduid als deelgebied B.

Het bestaande bedrijventerrein Venster West is deels woonrijp en deels bouwrijp ingericht. Deze percelen zijn al aan de reguliere akkerbouw onttrokken. Ten noorden van het bestaande bedrijventerrein Venster-West ligt een strook grond langs de Cultuurweg bestaande uit drie percelen van elk circa 50 ha. De drie percelen vormen samen het uitbreidingsgebied voor het bestaande bedrijventerrein en is in eerdere procedures aangeduid als deelgebied B. Het is de bedoeling om het bedrijventerrein gefaseerd uit te breiden in noordelijk richting. Daarbij zijn in hoofdzaak twee fasen te onderscheiden. De

eerste fase betreft de ontwikkeling van deelgebied B1, met mogelijk een deel van deelgebied B2. In de tweede fase zouden deelgebieden B2 en B3 (deels of geheel) bij de ontwikkeling kunnen worden betrokken.

In het uitbreidingsgebied liggen twee agrarische bedrijven en twee (twee-onder-een-kap) woningen. Tevens is in dit gebied een grondverzet/loonbedrijf gevestigd op een voormalig agrarisch bouwblok. De twee agrarische bedrijven betreffen:

- een melkveehouderij / akkerbouwbedrijf met 50 ha grond (op eigen grond) op perceel B1, en
- een akkerbouwbedrijf met 50 ha grond (deels op eigen grond, deels gepacht) op perceel B2.

Over het meest zuidelijke perceel, perceel B1, van de melkveehouderij, ligt een strook die mede is bestemd voor ondergrondse hoogspanningsverbindingen. De melkveehouderij op perceel B1 zal in 2018 zijn verplaatst.

Op het meest noordelijke perceel, perceel B3 tevens 50 ha groot, is geen akkerbouwbedrijf actief dat aldaar is gevestigd. Deelgebied B3 is momenteel mede bestemd voor de realisatie van een grootschalige waterberging voor de werklocatie.

Alle gronden zijn momenteel in hoofdzaak in gebruik voor reguliere wisselteelt, waarbij het melkveebedrijf op perceel B1 een deel van het perceel tevens als grasland in gebruik heeft. Het mede gebruik van het meest zuidelijk perceel B1 voor hoogspanningsverbindingen beperkt het huidige gebruik niet. Na aanleg van de hoogspanningsverbindingen kan in deze strook het gebruik voor akkerbouw gewoon doorgang vinden. In de autonome ontwikkeling zou dit bestaande, in hoofdzaak, agrarische gebruik in principe ongewijzigd worden voortgezet en is alleen dus realisatie van een grote waterberging op perceel B3 al voorzien.

De water- en ontsluitingstructuur in het uitbreidingsgebied is afgestemd op de huidige functies. De waterstructuur in deelgebied B1 is al betrokken in de waterstructuur voor de werklocatie. In deze waterstructuur kan, indien vereist, regenwater tijdelijk worden vastgehouden om overlast voor de omgeving te voorkomen. De waterstructuur in deelgebieden B2 en B3 bestaat eveneens uit smalle kavelsloten die in open verbinding staan met de waterstructuur in het betreffende poldervak (NAP -6,10m). Onder de rijksweg A7 zijn twee grote duikers aanwezig ter hoogte van de Wagentocht en Tussentocht om het deelgebied af te wateren op de Medemblickervaart. Voor o.a. berekening van de percelen kan ter hoogte van de percelen B1 en B3 gebruik gemaakt worden van hevels om zoet water uit de Westfriesche vaart in te nemen. Behoudens de hierboven al genoemde mogelijkheid een grote waterberging te realiseren in deelgebied B3, zijn in de autonome situatie geen wijzigingen van de waterstructuur in het uitbreidingsgebied te verwachten.

De Cultuurweg is afgesloten ter hoogte van de Wagentocht met een fietssluis, zodat doorgaand gemotoriseerd verkeer niet mogelijk is. Gegeven deze afsluiting is de verkeersintensiteit op de Cultuurweg laag. De inrichting van de weg is momenteel passend voor deze lage verkeersintensiteit voor het bestemmingsverkeer van/naar de aanliggende percelen. Wijziging van het wegprofiel is niet voorzien voor de autonome ontwikkeling, hoewel in het algemeen de wegen op termijn mogelijk aangepast moeten worden voor modern akkerbouwverkeer (bijvoorbeeld door aanleg passeerhavens of bermverharding e.d.). In onderstaande foto's wordt een impressie gegeven van het uitbreidingsgebied en de omgeving daarvan.

Foto van het uitbreidingsgebied genomen vanaf de zuidzijde van het bestaande bedrijventerrein Venster-West kijkend noordwaarts langs Westfriesche vaart. Op de voorgrond de beschikbare ruimte op het bestaande bedrijventerrein. Op de achtergrond het uitbreidingsgebied tussen de vaart en de rijksweg A7. Het melkveebedrijf is net zichtbaar evenals het rode dak van het cluster met twee boerderijen. Rechts op de foto is zichtbaar een deel van de compensatiewaterberging, de rijksweg A7 en een kas op grootschalige glastuinbouw concentratielocatie.

Foto van het uitbreidingsgebied gezien vanaf de Cultuurweg nabij Middenmeer kijkend naar het zuiden. Op de voorgrond de akkerbouwpercelen gelegen tussen de Cultuurweg / dorpskern Middenmeer en de (uiterste) noordzijde van de uitbreidingsgebied. Rechts op de foto de bossage rond het cluster van twee boerderijen en twee woningen. De groenstrook ligt circa 100 meter voor de noordgrens van deelgebied B.

Ten oosten van het uitbreidingsgebied, gescheiden door o.a. de rijksweg A7, ligt het glastuinbouwconcentratiegebied van de werklocatie Agriport A7. Een perceel aan de Tussenweg is tevens bestemd voor datacenters. Ten zuiden van het uitbreidingsgebied ligt het bestaande bedrijventerrein 'Venster-West'. Aan de zuid-/westzijde van het gebied ligt de Westfriesche vaart en ten westen van deze vaart liggen akkerbouwpercelen. Direct ten noorden van het uitbreidingsgebied liggen twee boerderijen (waarvan één bouwblok de bestemming 'bedrijf' voor horeca heeft) en twee (twee-onder-een-kap) woningen. Tussen de noordzijde van het uitbreidingsgebied en de woonkern Middenmeer is de afstand meer dan

500 meter. In deze strook liggen akkerbouwpercelen en (direct ten zuiden van de woonkern Middenmeer) de provinciale weg N242 (Alkmaarse weg).

Voor de referentiesituatie (inclusief autonome ontwikkeling) kan ervan worden uitgegaan dat in de omgeving van het uitbreidingsgebied (en het bestaande bedrijventerrein Venster West) geen wijziging is voorzien in het huidige gebruik van de gronden voor:

- akkerbouw (aan de west-, zuid- en noordzijde) en
- grootschalige glastuinbouw /datacenters (aan de oostzijde).

4 Voorgenomen activiteit

Het voornemen is het uitbreidingsgebied gefaseerd te ontwikkelen voor de vestiging van datacenters. Op het bestaande bedrijventerrein ten zuiden van het uitbreidingsgebied is de vestiging van datacenters al mogelijk. Op dit terrein is nog circa 10 ha ruimte beschikbaar, maar dat is niet voldoende voor een groter datacenter. Grotere datacenters hebben een oppervlak van 40 ha of groter. De aan het bestaande bedrijventerrein grenzende 50 ha kavel (van de voormalige melkveehouderij) zal daarom eerst worden ontwikkeld. Naar behoefte worden de andere percelen, beiden ook circa 50 ha, hieraan deels of geheel aan toegevoegd en zal de waterstructuur hiervoor worden aangepast.

Bij een ontwikkeling in fasen kan de eerste 50 ha ontsluiten naar het zuiden via de bestaande ontsluiting van het bedrijventerrein Venster-West. Op termijn kan het terrein ook worden ontsloten naar de noordzijde via de bestaande Cultuurweg naar de N242 en vandaar het rijkswegennet. De Cultuurweg zal (waar deze parallel ligt aan de N242) beschikbaar blijven voor landbouwverkeer.

De Cultuurweg, groenzoom en Westfriesche vaart worden in principe niet gewijzigd. Mogelijk zal alleen de Cultuurweg worden aangepast voor de nieuwe functies aan deze weg (bijvoorbeeld een wegverbreding). Zolang de datacenters en de daarvoor vereiste voorzieningen nog niet in aanbouw zijn, zal het huidige agrarische gebruik worden voortgezet.

Voor af- en ontwatering van een terrein voor datacenters is het logisch langs de Cultuurweg en rijksweg A7 voldoende brede sloten aan te leggen voor de af-/ontwatering. Waar nodig zal langs de A7 worden voorzien in een steunberm voor de stabiliteit van de weg c.q. ondiepe berging in verband met o.a. de veiligheid. Verwacht wordt dat daarnaast de resterende wateropgave uitgevoerd wordt als droge berging. Een droge berging is alleen watervoerend als tijdelijk waterberging vereist is om wateroverlast te voorkomen. Een droge berging kan mede worden gebruikt voor begrazing, als extensieve grasweide of voor bijvoorbeeld meervoudig gebruik met zonnepanelen. De droge berging kan van 5 tot meer dan 20 ha groot worden afhankelijk behoefte.

Bij een gefaseerde ontwikkeling kunnen de bestaande boerderijen en woningen in het uitbreidingsgebied blijven bestaan als alleen deelgebied B1 wordt ontwikkeld. Als de uitbreiding meer gronden vraagt kunnen deze objecten tijdelijk worden ingepast voor de nieuwe functie, maar wordt verwacht dat een deel van opstallen in dat geval worden geamoveerd. Op basis van ervaring is gebleken dat de boerderijen en woningen beperkt kunnen worden hergebruikt voor nieuwe functies. Verbouwen en omzetting in houdbare nieuwe functies is kostbaar gebleken, ook omdat soms sanering vereist is (van o.a. asbest) of radicalere maatregelen gegeven de toestand van de opstallen.

Alternatieven en varianten

In een effectrapportage is het gebruikelijk locatie- of inrichtingsalternatieven of varianten te benoemen en de effecten hiervoor, in dit geval landbouwkundige effecten, af te wegen ten opzichte van de referentiesituatie.

Locatie alternatieven zijn voor dit plan niet meer relevant. De werklocatie Agriport heeft zich kwalitatief bewezen als vestigingslocatie voor grotere datacenters en is door de regio en provincie hiervoor aangewezen. De uitbreiding van de werklocatie is door gemeente gepresenteerd in kader van de procedure voor de Omgevingsvisie Hollands Kroon. Op de werklocatie zijn andere opties voor de uitbreiding beoordeeld en is deze uitbreidingslocatie gekozen. Initiatiefnemer kan over de nog beschikbare ruimte op het bestaande bedrijventerrein Venster-West en een belangrijk deel van het uitbreidingsgebied beschikken.

Inrichtingsalternatieven zijn beschreven en beoordeeld in de voor het bestemmingsplan opgestelde landschappelijke inpassingplan. Er zijn echter geen inrichtingsalternatieven te beschrijven waarvoor de landbouwkundige effecten binnen en in de omgeving van de uitbreidingslocatie wezenlijk verschillen.

Wel is voor het plan uit het oogpunt van o.a. landbouwkundige effecten een thematische variant te benoemen zoals de uitvoering van de watercompensatie. In eerdere procedures is dit echter al beoordeeld. Er is voor gekozen een deel van de watercompensatie in deelgebied B3 te kunnen realiseren en deze zoveel mogelijk uit te voeren als droge berging, mede om overlast van ganzen te beperken en de invloed op de kwel en het grondwatersysteem voor het gebied ten noorden van deelgebied B3 te beperken. Deze aspecten zijn wederom in de watertoetsprocedure betrokken en daarmee is al geborgd dat ook landbouwkundige effecten zullen worden afgewogen.

Om bovenstaande redenen is geen aanleiding gezien alternatieven of varianten te benoemen waarvoor effecten voor de landbouw in het volgende hoofdstuk apart worden beschreven en afgewogen.

5 Landbouwkundige effecten

5.1 Toelichting beoordelingswijze

In dit hoofdstuk wordt een aantal landbouwkundige effecten beschreven en beoordeeld samenhangend met een ontwikkelingsplan zoals in hoofdstuk 3 gepresenteerd. Relevante te beoordelen aspecten zijn:

- De onttrekking van landbouwgronden;
- De invloed voor de betrokken landbouwbedrijven;
- De verandering van de verkeerssituatie;
- Beïnvloeding watersystemen;
- Beïnvloeding ontwikkelingsruimte bestaande landbouw;

Effecten voor bovenstaande aspecten zijn kwalitatief beschreven/bepaald behoudens de afname van het landbouwareaal dat kwantitatief is te beschrijven. Voor de effectbeoordeling is gebruik gemaakt van een 5 puntenschaal:

--	Negatief effect
-	Licht negatief effect
0	Neutraal effect
+	Licht positief effect
++	Positief effect

In een effectbeoordeling kunnen/moeten ook mitigerende maatregelen worden betrokken. De melkveehouderij in het uitbreidingsgebied is in 2018 verplaatst. Het in het gebied aanwezige loonwerkbedrijf kan in overleg eveneens worden verplaatst. Dat geldt eveneens voor het akkerbouwbedrijf. Zoals beschreven in hoofdstuk 2 is er ruimte in de regio om bedrijven waarvoor nog geen opvolger is over te nemen. Daarnaast speelt in algemene zin in Nederland en in de regio de problematiek van de vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing¹³. Voor een loonwerkbedrijf en akkerbouwbedrijf mag redelijkerwijs aangenomen worden dat, mede gegeven het bestaande ruimtelijke regime, een goede plek kan worden gevonden voor hervestiging in de polder of in de regio. En bij verplaatsing worden de bedrijven regulier gecompenseerd en kunnen zij op hun nieuwe locatie de bedrijfsinrichting moderniseren. Dat betekent dat voor deze effectbeoordeling de nadruk ligt op de resterende effecten; in hoofdzaak het verlies van akkerbouwareaal binnen deelgebied B en eventuele effecten van de verandering van activiteiten in deelgebied B voor de landbouw in de omgeving van het plan. In zoverre van toepassing worden andere mitigerende maatregelen in onderstaande paragrafen beschreven.

¹³ Zie bijvoorbeeld <https://vng.nl/onderwerpenindex/ruimte-en-wonen/landelijk-gebied/vrijkomende-agrarische-bebouwing>

5.2 Onttrekken landbouwgronden

De Wieringermeer maakt onderdeel uit van het landbouwareaal in de provincie Noord-Holland. Het landbouwareaal in de provincie omvat circa 128.000 ha en dat is circa 70% van het totale areaal. Het landbouwareaal in de provincie Noord-Holland is in de afgelopen 35-40 jaar met gemiddeld 450 ha per jaar gekrompen¹⁴. Deze afname van landbouwgronden is in lijn met de landelijk trend. In de laatste jaren is de afname echter relatief beperkt geweest (circa 1000 ha in de laatste 10-15 jaar).

Zoals in hoofdstuk 2 al beschreven zet de schaalvergroting in de landbouw in de afgelopen decennia gestaag door. Een gemiddeld landbouwbedrijf heeft inmiddels 30-35 ha grond waar dat 35 jaar geleden nog circa 3,5 ha was. Er zijn dan ook in die jaren 6 op de 7 landbouwbedrijven verdwenen. Inmiddels is er een flink aantal zogenaamde '100 bunder boeren' in Nederland, ook in de gemeente Hollands Kroon¹⁵. De langjarige trend is schaalvergroting, intensivering en gestage toename van de productiewaarde per ha door specialisering.

Het plan ligt in de Wieringermeer. Deze polder is in de vorige eeuw ingepolderd voor de voedselvoorziening en verbeteren van de waterveiligheid. De polder is aangelegd voor gemechaniseerde landbouw op een industriële schaal. De polder heeft een omvang van circa 20.000 ha waarvan circa 17.500 in agrarisch gebruik is. Circa 74% van de agrarische gronden is momenteel in gebruik voor akkerbouw¹⁶. Na de inpoldering zijn voor het in cultuur brengen van de gronden bulkproducten verbouwd. Door de jaren heen neemt de verscheidenheid van de teelt toe en de productiewaarde stijgt. Ook op de akkerbouwpercelen is de wisselteelt niet meer gericht alleen op bulkgewassen en de specialisatie neemt toe. De intensieve/hoogwaardige landbouw schuift op vanuit de nabijheid van de woon- en werkkernen in Nederland en heeft de Wieringermeer al bereikt. Deze dynamiek bepaalt al eeuwen de ruimtelijke ordening in Europa¹⁷. Een deel van het regionale landbouwareaal wordt inmiddels dan ook gebruikt voor o.a. bollenteelt en glastuinbouw.

Het agro logistieke cluster Agriport A7 is circa 1100 ha (bruto) groot en ligt in de zuidoosthoek van de Wieringermeer. Er is netto vrijwel geen grond onttrokken aan de land- en (glas)tuinbouw. Wel is het gebruik geïntensiveerd voor de agribusiness op het cluster waaronder de glastuinbouw en is de toegevoegde waarde gestegen. Voor de hele werklocatie Agriport A7 is netto alleen 40 ha (bruto) onttrokken aan de land- en tuinbouw door de vestiging van een groot datacenter in 2013 op het regionale bedrijventerrein voor agribusiness en logistiek. Het datacenter is wel op dit agribusiness cluster geplaatst om de regionale economie te versterken en duurzaamheidskansen te genereren voor de glastuinbouw. De datacenters worden gekoppeld aan infrastructuur gerealiseerd voor de glastuinbouw en het windpark en daarnaast kan uitwisseling van restwarmte bijdragen aan verduurzaming van de kasverwarming. Tenslotte, voor een deel van het uitbreidingsgebied is al besloten deze te kunnen omvormen tot waterberging ten behoeve van de werklocatie Agriport A7. Het perceel B3 heeft in het vigerende bestemmingsplan hiervoor al een medebestemming gekregen.

¹⁴ Bron: CBS

¹⁵ Bron: CBS. In 2016 gemeente Hollands Kroon telde 52 '100 bunder agrariërs' zie bijvoorbeeld <http://www.agrariersbusiness.nl/artikel/10874509/waar-zitten-de-honderd-bunder-agrariers>.

¹⁶ Bron: bestemmingsplan buitengebied Wieringermeer 2009 (zie www.ruimtelijkeplannen.nl)

¹⁷ Zie bijvoorbeeld ook 'Geschiedenis van de landbouw in Nederland 1500-1950' Jan Bieleman, 1992 of 'Goed agrariërs', Cato, Rome circa 250 jaar voor Christus op www.vincentthunink.nl.

Het plan legt ook geen beslag op gronden die in provinciaal of gemeentelijk beleid zijn aangewezen voor de concentratielocatie voor glastuinbouw. De mogelijkheden voor uitbreiding van de glastuinbouwlocatie blijven in stand. De gronden in het plan zijn ook niet aangewezen voor een bijzondere of beschermde teelt. Op de gronden worden in wisselteelt de reguliere akkerbouwproducten verbouwt en combinatie met een grasperceel (uitloopweide) nabij de melkveehouderij.

Effectbeoordeling:

In de referentiesituatie was rekening gehouden met de onttrekking van een belangrijk deel van het meest noordelijke perceel (groot 50 ha) voor realisatie van waterberging. De overige gronden zouden naar verwachting in de referentiesituatie in gebruik blijven voor de landbouw. Het onttrekken van aanvullend circa 100 ha in hoofdzaak akkerbouwgronden is landbouwkundig gezien een direct negatief effect. Er is echter geen sprake van verlies van gronden voor een beschermde teelt op de gronden. En dit verlies van akkerbouwgrond is niet dusdanig groot dat het afwijkt van de langjarige trend in de afname van landbouwgronden. Indirecte effecten, op de landbouwstructuur en keten, zijn ook niet te verwachten. Eveneens is het te onttrekken oppervlak relatief gering ten opzichte van het beschikbare areaal in de regio c.q. provincie en neemt daar de productiewaarde van de resterende landbouwgronden in de regio door specialisatie toe overeenkomstig langjarige trends. De gronden worden herbestemd om te worden gebruikt voor activiteiten die synergie hebben met de bestaande hoogwaardige glastuinbouw. Tenslotte, de huidige in het uitbreidingsgebied gevestigde bedrijven die worden verplaatst worden gecompenseerd en kunnen bij een doorstart op een nieuwe locatie hun bedrijf moderniseren. Om deze redenen is dit aspect als een licht negatief effect beoordeeld.

5.3 Invloed betrokken landbouwbedrijven

Zoals beschreven in paragraaf 5.1 en 5.2 worden effecten voor bestaande landbouwbedrijven in het uitbreidingsgebied gecompenseerd en mag verwacht worden dat voor verplaatsing van deze bedrijven ruimte beschikbaar is. Bij de verplaatsing van bedrijven voor ontwikkeling van de werklocatie is de bedrijfsvoering van een aantal bedrijven gestaakt en anderen zijn na verplaatsing gegroeid in omvang of toegevoegde waarde door specialisatie.

Er is sprake van een goed toekomstperspectief voor de bestaande landbouwsector: goed ondernemerschap (agrariërs spelen in op ontwikkelingen) en goede landbouwstructuur kenmerkt de regionale landbouw. Het toekomstperspectief van de verplaatste landbouwers zal verbeteren; de verplaatste agrariërs krijgen vaak een groter en up-to-date bedrijfsareaal waardoor schaalvergroting plaatsvindt en kan ook worden voldaan aan de laatste milieu- en omgevingseisen. De economische structuur van de landbouw is sinds begin van deze eeuw, toen provincie en gemeente ontbrekende schakels benoemden om de economische structuur te verbeteren, ook verbeterd waarbij grote maatregelen, zoals onttrekking van landbouwgronden voor het Wieringerrandmeer project en woningbouw, niet zijn doorgegaan en een financiële crisis zijn beslag heeft gehad.

Voor deze LER wordt 'worst case' mede als effect beoordeeld dat de bestaande agrarische bebouwing kan wijken voor het voornemen. Deze opstallen hebben echter geen monumentale waarde. Door de keuze de werklocatie uit te breiden aangrenzend aan het bestaande bedrijventerrein Venster-West zal opnieuw een impuls kunnen worden gegeven voor de bestaande bedrijven op het agropark. Daarbij is mede gewogen dat daardoor er

geen nadelige effecten zijn voor gronden die in gebruik zijn voor andere landbouwactiviteiten, zoals de Opperdoezer ronde gronden.

Rond het uitbreidingsterrein en Venster West zal een geluidszone worden gelegd. Binnen zo'n zone zijn er beperkingen voor geluidsgevoelige objecten zoals woningen. De zone zal circa 200-300 meter om het uitbreidingsgebied en het bestaande bedrijventerrein worden aangeduid. De zone valt in hoofdzaak over gronden die momenteel zijn bestemd voor infrastructuur (rijksweg A7 en Westfriesche vaart) en agrarische activiteiten. Op deze gronden is woningbouw op basis van het huidige ruimtelijk ordeningsregime uitgesloten dan wel beperkt voor wat betreft o.a. de locatie. Een dergelijke aanduiding resulteert daarmee niet in extra beperkingen voor de betreffende landbouwbedrijven, mede overwegende de bestaande geluidssituatie.

Effectbeoordeling:

In de referentiesituatie zouden de bestaande landbouwbedrijven hun bedrijfsactiviteiten kunnen voortzetten. Voor de ontwikkeling van het plangebied wordt een beperkt aantal landbouwbedrijven binnen het uitbreidingsgebied geraakt door de ontwikkeling. Dit is een negatief effect. De bedrijven kunnen evenwel verplaatst worden binnen de regio naar plaatsen die vrij zijn gekomen door o.a. bedrijfsstaking. Na de verplaatsing hebben de bedrijven de mogelijkheid de bedrijfsvoering aan te passen aan de eisen van de tijd en te vergroten in schaal zodat hun bedrijfsstructuur kan verbeteren. Deze aspecten compenseren bedrijfseconomisch het negatieve effect van het verlies van hun bestaande locatie en resulteren landbouwkundig licht positief effect. Er gaat 'worst case' geen bijzondere agrarische bebouwing verloren en door de ontwikkeling van de uitbreidingslocatie nabij Venster West is niet aangewezen voor een beschermde teelt. De aanduiding van een geluidszone voor het plan over gronden in de omgeving van het uitbreidingsgebied resulteert niet in beperkingen voor de betrokken landbouwbedrijven. Om deze redenen is de invloed op de betrokken landbouwbedrijven neutraal beoordeeld.

5.4 Verandering verkeerssituatie voor bestaande landbouw

In de verkeerssituatie voor de bestaande landbouw zijn er vrijwel geen wijzigingen. De Cultuurweg langs het uitbreidingsgebied is geen doorgaande route voor gemotoriseerd verkeer en dus ook niet voor landbouwverkeer. Het is een erfontsluitingsweg voor de bestaande landbouwbedrijven en woningen aan deze weg. De verkeersintensiteit is daarom laag en de weginrichting voldoet voor deze situatie.

De Cultuurweg parallel langs de N242 zal voor landbouwverkeer worden behouden en waar nodig aangepast worden voor de verkeersafwikkeling van het uitbreidingsgebied nabij de rotonde 'prof. TerVeenweg-N242-Cultuurweg'. Voor de werklocatie is al voorzien dat ten oosten van de rijksweg A7 een nieuwe rotonde wordt aangelegd om de Flevoweg direct te verbinden met de N242. Na aanleg van deze rotonde zal geen verkeer voor de werklocatie meer hoeven te worden afgewikkeld via de Cultuurweg en deze weer volledig beschikbaar zijn als parallelstructuur van de N242 voor o.a. landbouwverkeer. In algemene zin is voor de werklocatie Agriport de lokale verkeersinfrastructuur verbeterd en duurzaam veilig ingericht en dit is mede van waarde voor de lokale landbouw.

Effectbeoordeling:

In de referentiesituatie voldoet de huidige Cultuurweg voor de verkeersafwikkeling van de daaraan gelegen landbouwbedrijven in de huidige situatie. Het is geen doorgaande verbinding voor landbouwverkeer en dit is in de autonome ontwikkeling ook niet voorzien.

Door de ontwikkeling van het uitbreidingsgebied zijn geen negatieve effecten te verwachten voor de verkeersafwikkeling van landbouwverkeer in de omgeving van het uitbreidingsgebied. De uitbreiding draagt bij aan aanpassing van de aansluiting van de Cultuurweg ten westen van de rijksweg A7 op de N242 en een nieuwe aansluiting van de Flevoweg op de N242. Dat zal resulteren in een verbetering van de verkeerssituatie van de bestaande parallelstructuur langs de N242 nabij Middenmeer ook voor landbouwverkeer. De effecten voor dit aspect zijn landbouwkundig gezien daarmee als neutraal te beoordelen.

5.5 Beïnvloeding watersystemen

Voor de landbouw is het beheer van het oppervlaktewatersysteem en grondwatersysteem van belang voor het gebruik van de landbouwgronden. Peilbeheer van het oppervlaktewatersysteem bepaald samen met drainage in belangrijke mate het grondwaterpeil, belangrijk voor teelt van gewassen en beweiding. Het grondwatersysteem en kwel hebben hier mede invloed op. In de omgeving van het uitbreidingsgebied wordt door reguliere landbouwbedrijven incidenteel gebruik gemaakt van grondwateronttrekking voor beregening. Structureel wordt door de glastuinbouwbedrijven gebruik gemaakt van het grondwatersysteem voor gietwatersuppletie en regenwateropslag. In het uitbreidingsgebied kunnen de landbouwbedrijven gebruik maken van inlaten om, relatief zoet, Westfriesche vaart water te benutten voor waterbeheer op hun percelen. De lokale oppervlaktewaterkwaliteit wordt momenteel beïnvloed door het gebruik van de gronden door de landbouw en de kwaliteit van de kwel. Bij verharding van het plangebied en extensivering van de drainage zal de kwaliteit van het afstromende regenwater naar verwachting verbeteren en de invloed van de brakke kwel afnemen. De bestaande waterstructuur is afgestemd op het bestaande gebruik voor de landbouw. Daarbij is het meest zuidelijk perceel in het plangebied al opgenomen in de nieuwe waterstructuur voor de werklocatie. Voor de ontwikkeling van de werklocatie kan ook het noordelijk deel van het plangebied al gebruikt worden voor realisatie van waterberging. Dit is de referentiesituatie en andere aanpassing van het grond- en oppervlaktewatersystemen zijn hier niet in voorzien.

Ten behoeve van de nieuwe ontwikkeling zal een passende waterstructuur worden gerealiseerd overeenkomstig de eisen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) zodat wateroverlast voor de omgeving wordt voorkomen. Deze waterstructuur zal worden aangesloten, in zover nog vereist, op de waterstructuur die al is gerealiseerd voor de werklocatie. Het watersysteem voor de werklocatie is via de Tussentocht en Wagentocht aangesloten op de Medemblickervaart. De Westfriesche vaart ligt in een ander peilvak en is waterhuishoudingstechnisch een afscheiding naar de percelen ten westen van de uitbreidingslocatie. Verdroging van landbouwgronden buiten het uitbreidingsgebied kan daarom op voorhand worden uitgesloten voor de west-, zuid en oostzijde van het plangebied. Wel dient bij de inrichting van een nieuwe waterstructuur rekening te worden gehouden met het risico van verdroging voor de bestaande akkerbouwpercelen aan de noordzijde van het plangebied. Dit is echter al beoordeeld voor de medebestemming van deelgebied B3 voor waterberging en de daarover gemaakte afspraken met HHNK zullen ongewijzigd worden aangehouden ook bij herontwikkeling van deelgebied B voor datacenters. Door de ontwikkeling van deelgebied B3 zal de waterberging in dit deelgebied qua omvang ook niet groter worden dan al was voorzien. Op de werklocatie

is inmiddels al compensatiewater gerealiseerd ten oosten van de rijksweg A7 zodat de overloopberging ten westen van de rijksweg A7 in omvang kon worden beperkt en daarmee ook ruimte is om overloopberging voor de ontwikkeling van deelgebied B hier nog te realiseren.

Omdat aanvullend mitigatie-/compensatiemaatregelen, zoals extra waterberging, moeten worden ingepast bij de inrichting van het uitbreidingsgebied, is het ook aannemelijk dat wateroverlast voor de omgeving wordt voorkomen¹⁸. HHNK en gemeente maken hierover afspraken met ontwikkelaar o.a. in kader van de voor het plan opgestelde exploitatieovereenkomst.

Een datacenter kan voor tijdelijke behoefte aan bluswater of koelwater of voor infiltratie van regenwater (voor hergebruik als koelwater en/of mede als compensatie voor waterberging) ook gebruik maken van het grondwatersysteem. Dit gebruik is omvang beperkt, maar wat methode betreft vergelijkbaar met het gebruik van de glastuinbouw van het grondwatersysteem. Degelijk gebruik resulteert niet in effecten voor landbouwgronden in of in de omgeving van het uitbreidingsgebied. Een mogelijk positief effect van dergelijk gebruik van het grondwatersysteem is dat de publieke drinkwatersystemen minder worden belast en er eveneens een kans is voor verduurzaming van de landbouw mede gericht op de klimaatadaptie agenda. De infiltratie van regenwater door zowel de glastuinbouw als datacenters draagt bij om een grote zoetwater seizoensbuffer in de bodem te creëren en in stand te houden als buffer voor langdurige droge perioden.

Effectbeoordeling:

In de referentie situatie is deelgebied B1 al betrokken bij de oppervlaktewaterstructuur van de werklocatie. En was de aanleg van een grote waterberging in deelgebied B3 al voorzien. In de autonome ontwikkeling zou het huidige watersysteem voldoen voor de bestaande functie en was er geen verdere aanpassing van de watersystemen voorzien.

Voor het plan moeten mitigatie-/compensatiemaatregelen worden gerealiseerd om wateroverlast voor de omgeving te voorkomen. Een functionele waterstructuur kan worden gecombineerd met een overloopberging waarbij deelgebied B al was aangewezen voor de realisatie van een overloopberging. Er zijn daarmee geen effecten te verwachten voor het oppervlaktewatersysteem in de omgeving van het plan en daarmee voor de landbouwbedrijven in hetzelfde peilvak.

De invloed van het huidige agrarische gebruik zal afnemen en eveneens kan de brakke kwel afnemen als intensieve drainage niet langer vereist is. Dit zal resulteren in een lagere oppervlaktewaterbelasting van o.a. meststoffen en verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit. Het eventuele grondwaterverbruik voor een datacenter is beperkt. Er is een kans om ook regenwater van datacenters in de bodem op te slaan zodat ook dit afstromend regenwater gaat bijdragen aan een seizoensbuffer en ontlasting van het oppervlaktewatersysteem.

Gegeven bovenstaande overwegingen is de beïnvloeding van de watersystemen landbouwkundig als neutraal beoordeeld.

¹⁸ Zie tevens de watertoetsrapportage voor dit plan.

5.6 Beïnvloeding ontwikkelingsruimte voor bestaande landbouw

De mogelijk invloed van de nieuwe ontwikkeling op de bestaande landbouw in de omgeving van het plangebied kan worden beschreven door de beantwoording van een aantal vragen.

Is de nieuwe functie een milieugevoelige functie die bestaande landbouwbedrijven kan beperken in hun ontwikkeling?

De functies die worden toegestaan in het uitbreidingsgebied zijn geen geluid- of stof gevoelig functies. Een kantoorruimte van een datacenter c.q. de functie 'an sich' kan een kwetsbare of beperkt kwetsbare functie zijn voor (externe) risico's afhankelijk van de omvang van bijvoorbeeld de kantoorruimte. Een groter datacenter is echter normaal gesproken een activiteit met een relatieve lage bevolkingsdichtheid (vergelijkbaar met glastuinbouw). Tevens zijn de afstanden van het gebied tot nabijgelegen agrarische bedrijfspercelen relatief groot en hebben deze bedrijven geen aantekening voor risicovolle opslag van meststoffen of andere gevaarlijk stoffen. Een kantoor kan ook een geurgevoelig object zijn. Er zijn echter geen bestaande (of geprojecteerde) landbouwactiviteiten in de omgeving die een geurcontour hebben. Tevens kan door de nieuwe ontwikkelingen in het plangebied een aantal (bedrijfs)woningen op termijn verdwijnen, die momenteel nog als milieugevoelige objecten zijn te beschouwen. Er is daarom niet aannemelijk dat het plan resulteert in extra beperkingen voor de ontwikkelingsruimte van landbouwbedrijven in de omgeving van het gebied.

Kan door de nieuwe activiteit de ziektedruk in de omgeving van het plangebied toenemen?

Het gebruik van de gronden in deelgebied B voor datacenters zal normaal gesproken resulteren in een afname van de ziektedruk voor de omliggende landbouwpercelen. De open teelt op de betreffende percelen stopt.

Voor de inpassing van het datacenter wordt ook niet verwacht dat grootschalige groenvoorziening moet worden aangeplant met beplanting die zou kunnen resulteren in meer ziektedruk. In zoverre vereist zal bij aanplant op uitbreidingsterrein c.q. het datacenter rekening worden gehouden met dit aspect en gebruik worden gemaakt van soorten die aansluiten op de beplanting die in de Wieringermeer gebruikelijk is. Het is daarom niet te verwachten dat voor dit aspect de ontwikkelingsruimte van landbouwbedrijven in de omgeving van het gebied wordt beperkt.

Welke andere hinderaspecten zijn door de nieuwe activiteit buiten het uitbreidingsgebied te verwachten met een mogelijk effect voor de landbouw?

In paragraaf 5.3 is het aspect geluidhinder al beschreven en beoordeeld. De invloed op de situatie voor landbouwverkeer is besproken in paragraaf 5.4. Aanvullend; een datacenter veroorzaakt geen geur- of stofhinder die resulteren in een beperking voor nabijgelegen landbouwbedrijven. De invloed op de lokale luchtkwaliteit is beperkt, gegeven o.a. dat datacenter normaal gesproken gebruik maken van elektriciteit uit het openbare net.

Welke kansen biedt het toevoegen van de nieuwe functie voor de bestaande landbouw?

De onttrekking van circa 100 ha landbouwgronden is niet dusdanig dat hierdoor een materiële invloed verwacht wordt op de landbouwstructuur of grondprijzen. Beide worden overigens ook voornamelijk beïnvloed door de langjarige trends waarop dit plan niet van invloed is. Voor de lokaal gevestigde glastuinbouw is de mogelijke koppeling met

datacenters een kans om de energievoorziening verder te verduurzamen. De plaatsing van elektriciteitsgebruikers zal betekenen dat deze aanhaken op voor landbouw en duurzame energiewinning gerealiseerde infrastructuur. Zij dragen daarmee bij aan de kosten voor deze infrastructuur wat resulteert in lagere maatschappelijke lasten hiervoor. Dit is een direct positief effect voor de lasten van burgers en bedrijven en een stimulans voor de verdere ontwikkeling van duurzame energie.

In algemene zin zal de lokale economie door de nieuwe functie worden versterkt. Door de vestiging van meerdere datacenters in de kop van Noord-Holland nemen de kansen voor vestiging van ondersteunende bedrijvigheid ook toe. Eveneens mag verwacht worden dat op termijn werknemers zich zullen willen gaan vestigen in de regio bijvoorbeeld in de dorpen of op vrijkomende voormalige agrarische percelen.

In de effectbeschrijving wordt regulier de nadruk gelegd op verkeersinfrastructuur. In toenemende mate is, in algemene zin en ook voor de landbouw, de ontsluiting van percelen op een adequate digitale infrastructuur ook belangrijk. Landbouwbedrijven mechaniseren, automatiseren en bieden producten aan via websites voor hun klanten uit de regio en zijn er op aangewezen voor ketenactiviteiten. De komst van datacenters op de locatie Agriport A7 heeft een extra impuls gegeven voor de digitale infrastructuur in de wijdere regio. Voor de glastuinbouw was al 'fibre-to-the-farmer' gerealiseerd in samenwerking met KPN en hierop is in recente jaren doorgebouwd ten behoeve van o.a. de datacenters. Ook hebben de bedrijven aangeboden om initiatieven in de regio voor snelle en slimme breedband-infrastructuur in dorpen en buitengebied te ondersteunen. Dit positieve effect kan de effectbeoordeling van invloed op de bestaande landbouw ook worden betrokken.

Effectbeoordeling:

In de referentiesituatie is er een beperkt aantal milieugevoelige objecten in het plangebied. De ziektedruk die uitgaat van het huidige gebruik voor de landbouw kan nabijgelegen percelen belasten. De emissie van het plangebied is gerelateerd aan het huidige gebruik en wordt in hoofdzaak bepaald door de bemesting van de percelen en het houden van melkvee. Een deel van het gebied heeft al een functie als overloopgebied voor realisatie van waterberging.

Door de nieuwe ontwikkeling worden geen nieuwe milieugevoelige functies toegevoegd waarvoor aannemelijk is dat die de ontwikkelingsruimte voor lokale landbouw negatief beïnvloed. In de omgeving van het plangebied zijn ook geen risicovolle inrichtingen gevestigd en bestaande landbouwbedrijven worden ook voor dit aspect niet beperkt in de ontwikkelingsmogelijkheden gegeven o.a. de afstand van de bouwpercelen tot het plangebied. De ziektedruk die uitgaat van het uitbreidingsgebied zal afnemen door de nieuwe functie. De nieuwe ontwikkelingen zal een positief effect kunnen hebben voor de regionale economische structuur en digitale infrastructuur in de regio.

Al met al is daarmee de beïnvloeding op de ontwikkelingsruimte voor de lokale landbouw en (glas)tuinbouw als neutraal te beoordelen en zijn de andere effecten positief. Samenvattend is dit als neutraal beoordeeld.

6 Conclusies en aanbevelingen

In onderstaande tabel zijn de verschillende beoordeelde aspecten samengevat en is aangegeven welke effecten landbouwkundig verwacht worden.

Beoordelingsaspect	Effecten*
De onttrekking van landbouwgronden	-
De beïnvloeding van de betrokken landbouwbedrijven	0
De verandering van de verkeerssituatie	0
Beïnvloeding grond- en oppervlakesystemen	0
Beïnvloeding ontwikkelingsruimte bestaande landbouw	0

* - licht negatief effect, 0 neutraal effect, + licht positief effect

Op basis van deze uitkomst kan worden gesteld dat ontwikkeling van de betrokken gronden aan de Cultuurweg voor datacenters geen belangrijk negatief effect zal hebben voor de landbouw in de omgeving van het plangebied c.q. de regio.

In de effect beoordeling is rekening gehouden met een aantal mitigerende maatregelen die in de verdere planvorming door gemeente en initiatiefnemer zullen worden betrokken en hieronder zijn samengevat.

Beoordelingsaspect	Mitigerende maatregelen
De onttrekking van landbouwgronden	Compensatie voor te verplaatsen bedrijven (en indien vereist in plan op te nemen woonlocaties).
De beïnvloeding van de betrokken landbouwbedrijven	-
De verandering van de verkeerssituatie	Compensatie voor verbetering noordelijke ontsluiting werklocatie Agriport A7 op de N242.
Beïnvloeding grond- en oppervlakesystemen	Rekening houden met invloed op oppervlaktewater en grondwatersysteem ten noorden van het uitbreidingsgebied conform bestaande afspraken hierover met HHNK. Realisatie van voldoende compensatiewaterberging zodat wateroverlast voor de omgeving wordt vermeden.
Beïnvloeding ontwikkelingsruimte bestaande landbouw	Beplanting voor groene inpassing nieuwe functies afstemmen op reguliere beplanting in het landschap van de Wieringermeer, zodat toename van de ziektedruk wordt vermeden.